

Accountants Deloitte overtraden beroepsregels bij onderwijscontroles.

Accountants van Deloitte hebben de beroepsregels overtreden door te rommelen in dossiers van door hen gecontroleerde onderwijsinstellingen. Dat gebeurde voorafgaand aan controles van hun werk door de Inspectie van het Onderwijs. Dat erkent Deloitte zelf, na afronding van een intern onderzoek. Het kantoor zegt 'passende maatregelen' te hebben genomen.

In het onderwijs gaat veel belastinggeld om. Accountants zijn van groot belang om te zorgen dat dat goed terecht komt. Zo hebben in 2023 onderwijsinstellingen in totaal €56,4 mrd ontvangen, hoofdzakelijk afkomstig van de overheid. Dat geld dient besteed te worden aan onderwijs en onderzoek en wordt uitgekeerd op basis van gegevens die onderwijsinstellingen zelf aanleveren, zoals het aantal leerlingen of studenten en de begroting. Een externe accountant controleert of die gegevens juist zijn en of de bestedingen van een onderwijsinstelling correct zijn gebeurd. Dit accountantswerk wordt vervolgens gecontroleerd door de onderwijsinspectie. Die neemt jaarlijks enkele dossiers nader onder de loep om te kijken of accountants goed werk leveren.

In september 2024 meldde een klokkenluider intern bij Deloitte 'afwijkingen van interne procedures voor het archiveren van informatie en voorbereiding van controles door de onderwijsinspectie' in 2022 en 2023. Naar nu blijkt had die klokkenluider gelijk, laat Deloitte weten in antwoord op vragen van het FD.

'Passende maatregelen'.

'Ons interne onderzoek is inmiddels afgerond en heeft bevestigd dat er in strijd met onze beroepsvoorschriften wijzigingen zijn doorgevoerd in een beperkt aantal auditdossiers voorafgaand aan inspecties uitgevoerd door het ministerie van OC&W', schrijft het accountants- en advieskantoor in een verklaring. 'Dit is onaanvaardbaar en heeft geleid tot passende maatregelen met het oog op het maatschappelijk belang. Het ministerie van OC&W is op de hoogte gesteld van de bevindingen.'

De Inspectie van het Onderwijs staat 'in regelmatig contact met Deloitte' en neemt de zaak hoog op. Begin januari staat weer een gesprek gepland. De Inspectie zegt in een schriftelijke reactie de dossiers van Deloitte die het controleerde in 2022 en 2023, elf in totaal, opnieuw te controleren. 'Op basis daarvan zullen wij vaststellen of de eerder afgegeven oordelen "toereikend"

ongewijzigd blijven of herzien moeten worden. Zodra we dat complete plaatje hebben, kunnen we bepalen of, en zo ja: welke acties er vanuit de inspectie nodig zijn én of deze casus verdere implicaties heeft voor het algehele proces van onze reviewbeoordelingen.'

Wat de 'passende maatregelen' zijn die Deloitte inmiddels zegt te hebben genomen tegen de betrokken accountants, blijft onduidelijk. Deloitte zegt er om privacyredenen niet over te kunnen en willen uitweiden. 'Maar we nemen dit echt niet lichtzinnig op', benadrukt een woordvoerder.

Een eerdere affaire rond examenfraude bij KPMG en Deloitte had personele gevolgen. Ook partners moesten het veld ruimen. Of dat hier ook het geval is, wil Deloitte niet zeggen. Wel stelt het kantoor dat er geen bestuurders uit de top van het bedrijf bij de kwestie betrokken zijn.

Deloitte heeft daarnaast de Autoriteit Financiële Markten op de hoogte gehouden van het onderzoek en de bevindingen. Onduidelijk is nog of de toezichthouder een tuchtklacht indient tegen de betrokken accountants. De AFM wil niet reageren op 'toezichtsvertrouwelijke' vragen van het FD.

Accountants die werkzaam zijn in het onderwijs moeten de voorschriften volgen die zijn opgesteld door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). De beroepsorganisatie zegt benieuwd te zijn naar de details van de zaak, maar die nog niet te kennen. Een overtreding van haar beroepsregels ziet ze in het algemeen wel als ernstig.

De voorzitter van de Werkgroep Onderwijs van de NBA, een accountant van Deloitte, legde de afgelopen maanden die rol tijdelijk neer. Hij heeft laten weten zelf niet betrokken te zijn en de voorzittershamer weer op te pakken, aldus de NBA.

Scholen vinden lastig een accountant.

De onderwijsmarkt is de afgelopen tien jaar deels verlaten door de Big Four (Deloitte PwC, EY en KPMG), die vooral een handjevol grote mbo-, hbo- en wo-instellingen nog bedienen. Ruim 90% van de bijna 1400 controles van onderwijsinstellingen, waaronder nagenoeg alle basisscholen en middelbare scholengemeenschappen, wordt nu door kleinere kantoren gedaan, al worstelen kleinere scholen soms met het vinden van een accountant.

Deloitte telt 283 partners annex aandeelhouders. Van hen werken er 51 als accountant, van wie slechts een beperkt aantal in de onderwijssector. Tot hun klanten behoren onder meer de Erasmus Universiteit, Hogeschool Rotterdam en Nyenrode. De audit- of accountantstak van Deloitte boekte het afgelopen jaar €326,3 mln omzet.